TEPLICKÉ POTOKY

LENKA KOVÁŘOVÁ | DIPLOMOVÁ PRÁCE | FA ČVUT | LS 2021/2022 | ÚSTAV PROSTOROVÉHO PLÁNOVÁNÍ | ING. ARCH. VERONIKA ŠINDLEROVÁ, PH. D.

Charakter Teplic je založen na vodním elementu, samotné léčivé prameny se staly důvodem pro založení města. Vznikl lázeňský komplex doprovázený vysoce kultivovanými veřejnými prostory a kulturním vyžitím. Tato energie nastartovala další růst města.

Cílem diplomové práce je do tohoto celku vrátit a opět zakomponovat teplické potoky, které byly v uplynulém století vnímány jako prvek obtěžující a omezující rozvoj města. Jejich koryta byla zakryta a potoky tak zmizely kdesi pod zemí, skryté zrakům obyvatel a návštěvníků města. Návrh obnovuje toky Bystřice a Sviniho potoka jako plnohodnotnou součást veřejného prostoru a kultivuje okolního prostředí. Potoky se mají opět stát liniovým prvkem spojujícím jednotlivé části města, kterými protékají. Jejich přírodní stránka Teplicím zároveň napomůže v boji s globálním oteplováním a zlepší životní podmínky uvnitř města.

VIZE

OTEVŘENÍ KORYT

Koryta Bystřice a Sviniho potoka jsou v co největší míře odkryta, voda dříve tekoucí v podzemí je přístupná. Potoky se stávají plnohodnotnou součástí veřejného prostoru. Dříve nepřístupné oblasti jsou otevřené pěším i cyklistům. Vznikají pobytová místa vybízející ke krátkodobým i dlouhodobým aktivitám. Zmizelé potoky jsou obvyklé opět vnímány jako součást města s odkazem na historii.

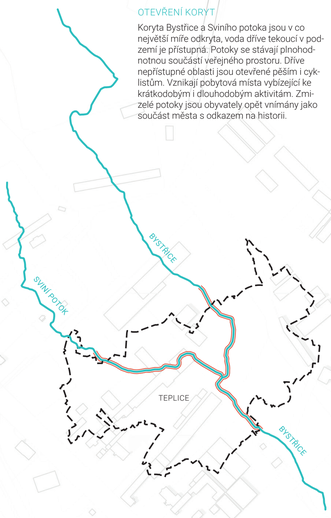

PROPOJENÍ MĚSTA

Potoky se stávají jednotící linií, která propojuje městské lokality v radiálním směru. Tok Bystřice a Sviniho potoka je jednou z páteřních tras pro pěší a cyklisty. Jedná se o bezpečnou cestu nenáročného profilu v městské zeleni, která je využívaná pro každodenní pohyb obyvatel.

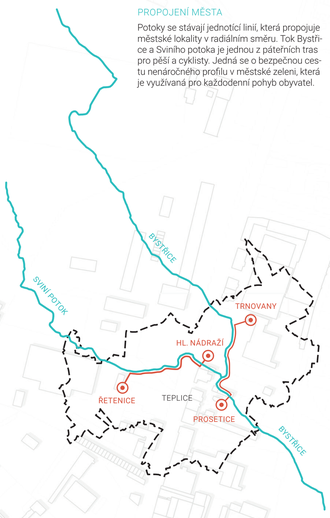

PROPOJENÍ S OBCEMI A KRAJINOU

Cesta podél potoků představuje přímé pěší a cyklistické spojení Teplic s okolními obcemi. Tato trasa je využívána pro pohyb do zaměstnání i v rámci každodenní rekreace.

Sledování potoční linie vede zároveň k nejnavštěvovanějším přírodním cílům v okolí Teplic. Dubí představuje jedno z nástupních míst Krušných hor. V Oldřichově se nachází jezero Barbora, v letních měsících hojně navštěvované. Cesta jižním směrem míří do Českého středohoří.

ATMOSFÉRA

Každý úsek Bystřice a Sviniho potoka je charakteristický svou atmosférou. Na hlavních tepnách utváří promenádní charakter, v obytných lokalitách nabízí pobytová a rekreační místa. V Šanově doplňuje lázeňský park, v nezastavěných lokalitách na okraji města se vrací do původních meandrů a vytváří lužní les s mokřady. Úseky procházející skrz výrobní areály vytváří rychlou spojnici mezi sousedícími oblastmi.

KONCEPT – CHARAKTERY

PŘÍRODNÍ CHARAKTER

Koryta Bystřice a Sviniho potoka jsou v co největší míře odkryta, voda dříve tekoucí v podzemí je přístupná. Potoky se stávají plnohodnotnou součástí veřejného prostoru. Dříve nepřístupné oblasti jsou otevřené pěším i cyklistům. Vznikají pobytová místa vybízející ke krátkodobým i dlouhodobým aktivitám. Zmizelé potoky jsou obvyklé opět vnímány jako součást města s odkazem na historii.

ZELEŇ ●●●●●
MNOŽSTVÍ UŽIVATELŮ ●●○○○
ZPEVNĚNÉ POVRCHY ●○○○○
STACIONÁRNÍ AKTIVITY ●●●○○

PROMENÁDNÍ CHARAKTER

Linie potoka zde představuje zelenou promenádu propojující menší místa veřejného prostoru určená pro zastavení a odpočinek. Pro pěší a cyklisty slouží široká zpevněná cesta, ze které je na několika místech možné sestoupit k vodě.

Zpevněné koryto potoka doprovází stromořadí nebo kultivované pásy zeleně.

ZELEŇ ●●●○○
MNOŽSTVÍ UŽIVATELŮ ●●●○○
ZPEVNĚNÉ POVRCHY ●●●○○
STACIONÁRNÍ AKTIVITY ●●○○○

MĚSTSKÝ CHARAKTER

Jedná se o úsek veřejného prostranství s vysokou fluktuací návštěvníků. Potok zde těsně navazuje na aktivní parter a aktivity s ním související. Voda vytváří atraktivní prostředí pro předzahrádky sousedících podniků, doplňující vodní prvky ochlazují městské prostředí. Pohyb pěších má nejvyšší prioritu.

Koryto potoka je zpevněné, stejně jako okolní plochy, a na několik místech zpřístupněné. Zeleň je zastoupena stromořadím či solitérními stromy, které doplňují kultivované záhony.

ZELEŇ ●●○○○
MNOŽSTVÍ UŽIVATELŮ ●●●●●
ZPEVNĚNÉ POVRCHY ●●●●○
STACIONÁRNÍ AKTIVITY ●●●○○

INDUSTRIÁLNÍ CHARAKTER

Potok vytyčuje nové propojení ve směrech, které jsou v území žádané, ale neuskutečněné. Nová zpevněná stezka podél vody mezi výrobními areály je využívána jako rychlé pěší nebo cyklistické spojení, které není zatížené automobilovou dopravou. Záměrem zde není trávení volnočasových aktivit, ale rychlý přesun ke svému cíli.

ZELEŇ ●○○○○
MNOŽSTVÍ UŽIVATELŮ ●○○○○
ZPEVNĚNÉ POVRCHY ●●●●●
STACIONÁRNÍ AKTIVITY ●○○○○

REKREAČNĚ OBYTNÝ CHARAKTER

Úsek je využíván převážně obyvateli z okolí, kteří zde tráví svůj volný čas. Potok pro ně vytváří identifikační místo, aktivně se podílejí na jeho vzezření. Charakter je neformální, přímo na toku i v jeho okolí jsou vytvořena pobytová místa podporující společné aktivity. V rámci každodenní rekreace se zde setkávají dospělí i děti.

ZELEŇ ●●●●○
MNOŽSTVÍ UŽIVATELŮ ●●●○○
ZPEVNĚNÉ POVRCHY ●●○○○
STACIONÁRNÍ AKTIVITY ●●●●●

PARKOVÝ CHARAKTER

Lázeňský park tvoří reprezentativní znak města, je místem pro setkávání a odpočinek. Navštěvují ho jak lázeňští hosté, tak místní obyvatelé. Potok se zde stává ústředním vodním elementem. Volně meandruje mezi vzrostlými stromy, lze ho překročit po lávce nebo bosou nohou. Netvoří bariéru, ale prvek dotvářející atmosféru lázeňského prostředí. V parku se nacházejí i nezpevněné plochy s hernými nebo rekreačními prvky, okolní zeleň je vysoce kultivovaná.

ZELEŇ ●●●●●
MNOŽSTVÍ UŽIVATELŮ ●●●●●
ZPEVNĚNÉ POVRCHY ●●○○○
STACIONÁRNÍ AKTIVITY ●●●●○

NÁVRH

PALACKÉHO 6,4 – 6,0 km

V ulici Palackého je díky zúžení profilu vozovky možné soubežně vést odkrytou Bystřici i promenádní chodník. Na nové lávky, které překonávají potok, navazují obnovené pěšiny ve svahu bývalého trnovanského parku. Přístup k potoku je možný z levého břehu po přírodním svahu.

Nevyužívanému Metelkovu náměstí je přiřazen charakter lokální odpočinkové plochy s mlatovým povrchem, stromy a vodním prvkem.

Předprostor základní školy Metelkovo je povrchově sjednocený a doplněný trvalkovými záhony a stromy. Na západní straně je vozovka zvýšena do úrovně chodníku. Jedná se o frekventované místo spojující školu, jídelnu a zastávku MHD.

ŘEZ 1 : 500

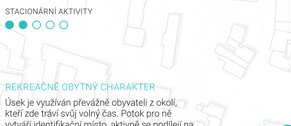

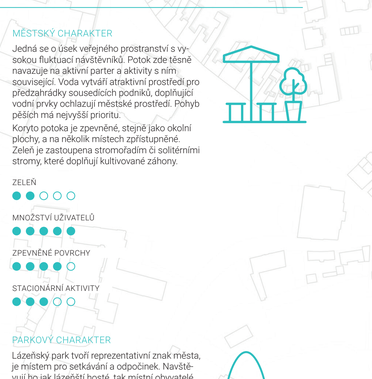

TRŽNÍ NÁMĚSTÍ 1,0 – 0,9 km

Na nevyužívané ploše Tržního náměstí vznikl polyfunkční městský blok, jehož součástí je kryté parkování jak pro okolní obyvatele, tak pro návštěvníky centra.

Severovýchodní ulice je navržena v širším profilu se stromořadím a lineárním vodním prvkem, což vytvoří velkorysejší spojení se čtvrtí za železniční tratí. Ulice 28. října, hlavní spojení mezi hlavním nádražím a Benešovo náměstím, je taktéž doplněna o stromořadí a aktivní parter v novém bloku.

ŘEZ 1 : 500

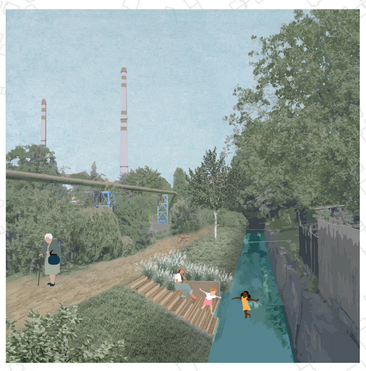

ZAHRÁDKY 3,4 – 3,0 km

Dříve nepřístupná část Bystřice se stala jak spojnicí na cestě z města, tak místem pro každodenní rekreaci. Na pozvolných březích potoka se na několika místech nalézají dřevěné pobytové plochy či nízké kamenné zídky, které vybízejí k odpočinku. Oblast využívají jak vlastníci přilehlých rodinných domů, kteří přejdou přes lávku, tak zahrádkáři z přilehlé kolonie. Přístupný potok se stává herním prvkem pro okolní mladé obyvatele.

Cesta podél potoka je určena i pro cyklisty, kteří míří na jezero Barbora. Na západním konci vzniklo navíc nové pěší propojení ze slepé ulice Luční směrem k vlakové zastávce.

Rozhlehlé parkoviště a garážová stání v blízkosti sklárny jsou přemístěna do nově vzniklého parkovacího domu, na uvolněné ploše dojde k rozšíření zahrádkářské kolonie.

ŘEZ 1 : 500

SKLÁRNA 3,0 – 1,4 km
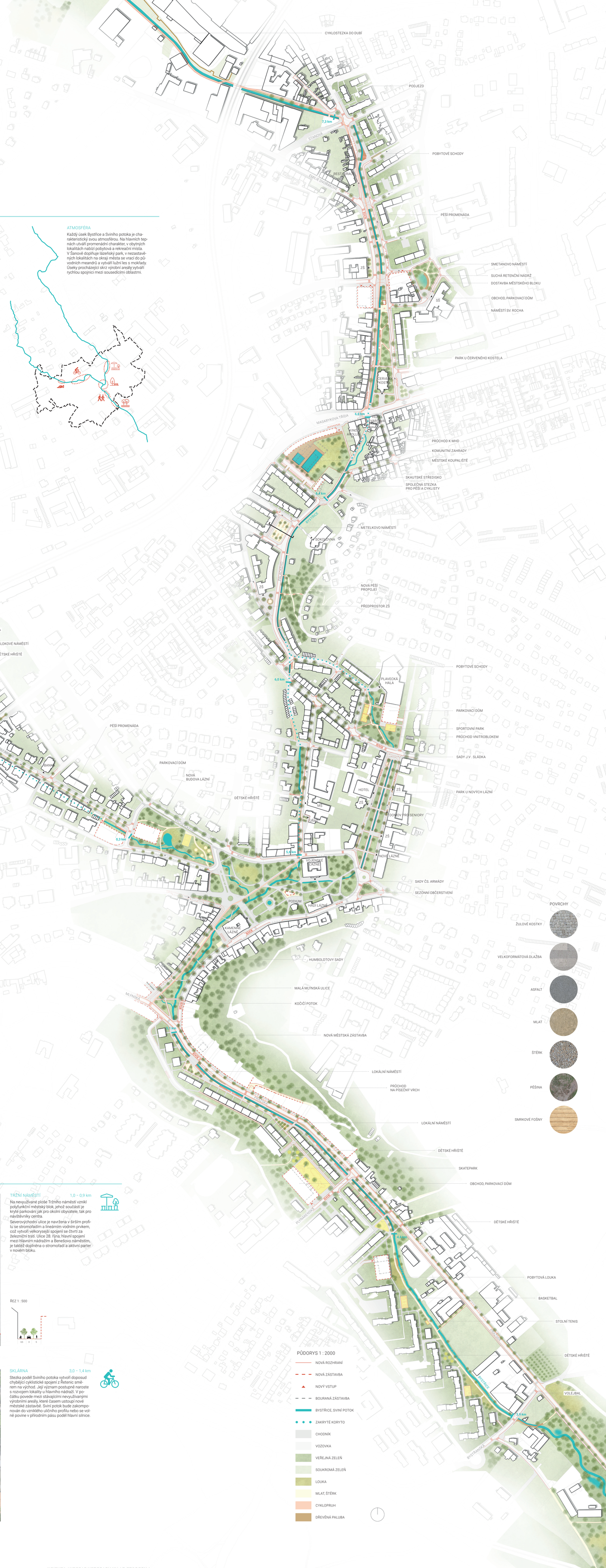
Stezka podél Sviniho potoka vytvoří doposud chybějící cyklistické spojení z Řetenic směrem na východ. Její význam postupně naroste s rozvojem lokality u hlavního nádraží. V počátku povede mezi stávajícími nevyužívanými výrobními areály, které časem ustoupí nové městské zástavbě. Sviní potok bude zakomponován do vzniklého uličního profilu nebo se volně povine v přírodním pásu podél hlavní silnice.